

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Фізичного виховання і спорту
Кафедра терапії, реабілітації та морфології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ В САНАТОРНО-
КУРОРТНИХ ЗАКЛАДАХ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ»**

Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)
Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»
Спеціальність 227 Терапія та реабілітація
Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
терапії, реабілітації та морфології
Протокол № 01 від “4” вересня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фізична терапія, ерготерапія в санаторно-курортних закладах Карпатського регіону
Викладач	Проф. Шеремета Лідія Миколаївна
Контактний телефон викладача	0505797464
E-mail викладача	Lidiiia.sheremeta@pnu.edu.ua
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	90 год.
Спеціальність	227 Терапія та реабілітація
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn-pnu.edu.ua
Консультація, відпрацювання н/б та негативних оцінок	Четвер 14.00 - 16.30
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Наука про курорти розвивалася із накопиченням знань про цілющі природні фактори у зв'язку з розширенням мережі курортів і розвитком курортної справи загалом. Під курортними факторами розуміють:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) умови, території курортної зони або курорту, що сприяють лікуванню й оздоровленню організму людини; 2) способи й комплексні методики, які застосовують на курорті для надання лікувально-профілактичних послуг. <p>Курортні фактори – природні або створені штучно сприятливі умови, які є необхідним засобом для забезпечення лікувально-профілактичної діяльності на території тієї або іншої курортної зони.</p> <p>Специфіка курортних факторів полягає в їхньому комплексному застосуванні, що сприяє підвищенню оздоровчого ефекту. Основні природні лікувальні ресурси: клімат; мінеральні й термальні води; лікувальні грязі; озокерит; ропа лиманів та озер; морська вода; природні об'єкти й комплекси зі сприятливими для лікування кліматичними умовами, що придатні для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань. Тип курорту визначає характер його забудови й розвитку, експлуатацію природно-лікувальних ресурсів, організацію обслуговування хворих і відпочиваючих.</p> <p>Функції курортів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) санаторно-курортне лікування; 2) медична реабілітація хворих; 3) відновлювальне лікування осіб із преморбідними й донозологічними формами й станами; 4) оздоровчий відпочинок і профілактика захворювань; 5) культурно-пізнавальна й розважальна. <p>Перші три функції курортів становлять основу курортної терапії – лікувального застосування природних фізичних факторів. Сучасна курортологія – медична навчальна дисципліна, яка вивчає лікувальні властивості природних фізичних факторів, характер їхньої дії на організм людини, можливості їхнього застосування з лікувальною і профілактичною метою на курортах і поза їхніми межами, яка розробляє рекомендації стосовно санаторно-курортного лікування і методи застосування курортних факторів під час різних захворювань.</p>	

Міждисциплінарні зв'язки: «Фізична терапія, ерготерапія в санаторно-курортних закладах Карпатського регіону» як навчальна дисципліна базується на таких дисциплінах: анатомія і фізіологія людини, дієтологія, лікувальна фізкультура, медична реабілітація, гігієна, спортивна медицина, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формуванню умінь застосовувати знання з основи медичних знань в процесі подальшого навчання й у професійної діяльності.

Пререквізити. Оскільки предметом вивчення дисципліни є основні лікувальні та відновні ефекти ряду природних та преформованих фізичних чинників, доктори філософії, як кваліфіковані фахівці, повинні добре знати анатомію та фізіологію, фізику, основні клінічні та фундаментальні дисципліни (біохімію, гігієну, нутріціологію, психологію).

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

3.1. Мета: формування у аспірантів професійних компетенцій щодо організації і проведення реабілітаційних заходів в умовах санаторно-курортних закладів. Можливість успішного відновлення здоров'я і працездатності пацієнтів при різних захворюваннях, використовуючи природні і преформовані лікувальні фактори Карпатського регіону; навичок для опанування здобувачем доктора філософії методики об'єктивного обстеження пацієнтів, комплексного призначення реабілітаційних засобів з використанням місцевих природних лікувальних факторів конкретного курорту.

Ознайомлення здобувачів наукового рівня доктор філософії з основними природними лікувальними ресурсами Карпатського регіону: клімат місцевості, мінеральні води, лікувальні грязі, озокерит, преформовані лікувальні чинники кожного курорту з метою комплексної реабілітації та профілактики захворювань.

3.2 Завдання вивчення дисципліни:

– оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками, передбаченими програмою;

– вивчення характеристик основних груп лікувальних чинників курортів Карпатського регіону та методів фізичної терапії, що використовують у період реабілітації при різноманітних захворюваннях і травмах, а також можливостей їх призначення за визначених умов;

- набуття навичок застосування природних рекреаційних ресурсів з метою оздоровлення населення; ознайомлення з методами оздоровлення у курортних і рекреаційних закладах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

– норми наукової етики законодавства України та міжнародного законодавства і, відповідальності за професійні рішення у правовому соціальному та екологічному полі.

– Основні принципи і завдання санаторно-курортного лікування.

– Показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування на курортах Карпатського регіону.

– Види лікувальних лікувальних та реабілітаційних процедур їх застосування у період відновного процесу.

– Особливості призначення теплових, електричних, фізкультурно-лікувальних та бальнеологічних процедур у різних санаторно-курортних закладах.

вміти:

визначити і обґрунтувати необхідність курортного лікування для проведення реабілітації;

- демонструвати використання критичного підходу при інтерпретації інформації стосовно фізіотерапевтичних процедур, залежно від можливостей курорту та стану пацієнта та ін.;
- рекомендувати відповідні курорти при різних захворюваннях у період реабілітації;
- пояснити пацієнтам особливості і переваги відповідних курортів, враховуючи їх природні чинники, і можливості їх застосування у період реабілітації;
- розуміти і попередити прояви небажаної дії фізпроцедур, що використовуються пацієнтами у процесі реабілітаційного процесу на курортах Карпатського регіону;
- діяти у межах посадових обов'язків та професійної компетентності.

3.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами компетентностей:

- інтегральна;
- загальні;
- спеціальні (фахові, предметні).

Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів третього рівня освіти соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проєктів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

4. Організація навчального курсу

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Семінарські заняття, /практика, Лабораторні Лекції	10
	20
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс навчання	Вибіркова
3	Терапія та реабілітація	2	

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Лекції (години)	Семінарські заняття (години)	Самостійна робота (години)
Тема 1. Курорти Карпатського регіону: Загальна характеристика. Основні складові фізичної терапії та природні чинники у санаторно-курортних закладах Закарпаття, Львівської Івано-Франківської областей. Загальна характеристика курортів	4	2	10
Тема 2. Загальні принципи санаторно-курортної реабілітації. Перспективи розвитку санаторно-курортної справи. Класифікація санаторно-курортних закладів в	4	2	10

Україні. Санаторний режим та його особливості. Місце і роль фізіотерапії, курортології та медичної реабілітації у системі охорони здоров'я населення України. Класифікація фізичних факторів, механізми лікувальної дії, показання та протипоказання до застосування. Техніка і методика проведення процедур.			
Тема 3. Основні курортні лікувальні фактори (клімат, мінеральні води, грязі). Механізми дії, показання і протипоказання. Теплолікування. Гідробальнеотерапія. Основи санаторно-курортної реабілітації на Закарпатті при захворюваннях серцево-судинної, бронхолегеневої систем, ШКТ, печінки, жовчовивідних шляхів і підшлункової залози.	4	2	10
Тема 4. Санаторно-курортні заклади Львівської області: Трускавець, Моршин, Любень Великий, Немирів, Шкло. Основні лікувальні чинники.	2	1	10
Тема 5. Санаторно-курортні заклади Івано-Франківської області. Курорти Івано-Франківської області: Косів, Яремче, Ворохта, Черче - основні лікувальні чинники.	4	1	10
Тема 6. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях і травмах ОРА у санаторіях Карпатського регіону. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи, ШКТ та НС у санаторіях Львівської та Івано-Франківської областей. Санаторії Прикарпаття, що спеціалізуються на ерготерапії захворювань і травм ОРА. серцево-судинної системи, ШКТ Центральної та периферичної нервової системи. Характеристики основних лікувальних чинників.	2	2	10

5. Система оцінювання навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів			
	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	РЕЙТИНГОВИЙ ПОКАЗНИК	Оцінка ECTS	Оцінка в національній шкалі
Екзамен, диф. залік, курсова робота, практика				Залік
90- 100		A (відмінно)	відмінно	
82- 89		B 9(відмінно)	добре	

	75-81'	C (відмінно)		
	64-74	D (задовільно)	задовільно	
	60-63	E (задовільно)		
	35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	незадовільно	
	1-34	F (незадовільно) з обов'язким повторним навчанням	незадовільно	

Вимоги до письмових робіт

Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі 6-Ієапi, та проектних робіт. Терміни написання: денна форма - на парі, заочна форма за 10 днів до сесії.

Семінарські заняття - 50 балів

Умови допуску до підсумкового контролю. Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 25 балів впродовж семінарських занять (письмові роботи, усні відповіді)

Підсумковий контроль

Форма контролю:

екзамен

Форма здачі: тестовий контроль (50 балів)

6. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Порядок та організація контролю знань студентів визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) content uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf.

Академічна доброчесність

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника [https // pnu.edu.ua/положення про запобігання плагіату/](https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/)

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) [https//pnu. ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia- pro-osp 7-redaktsia.pdf](https://pnu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp-7-redaktsia.pdf).

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до

Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) <https://pnu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/opzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) <http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>.

Рекомендована література

Базова

1. Заваріка Г.М. Курортна справа: навч. посіб. К.: «Центр учбової літ-ри», 2019. 264 с.
2. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України № 1053- IX від 03.12.2020. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
3. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України № 2168-VIII від 19.10.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>
4. Заболотько В.М., Гайдар С.Г. Діяльність санаторіїв республіканського, обласного та міського підпорядкування, що перебувають у сфері управління Міністерства охорони здоров'я України, у 2020 році / ДЗ «Центр медичної статистики МОЗ України». К., 2020. 12 с.
5. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: підруч. для студентів і лікарів. Т. 1 / за заг. ред.: В. М. Сокрута. - Краматорськ : Каштан, 2019. - 480 с.
6. Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной ; ред. Ю. О. Лянной. - Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. - 368 с.
7. Курортологія та курорти України: навч. посіб. для самост. роботи студентів IV курсу мед. ф-тів при підготовці до практич. занять з навч. дисципліни "Медична реабілітація" спеціальностей "Лікувальна справа", "Педіатрія" / уклад.: С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. - 96 с.
8. Грейда Н.Б., Андрійчук О.Я. Гідротерапія в практичній діяльності фізичного терапевта та ерготерапевта: методичні рекомендації. Луцьк, 2021. 47 с.
9. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. URL: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 р. № 168-р.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>
10. Богдановська Н. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підруч. для здобувачів ступеня вищ. освіти магістра спец. "Фізична терапія, ерготерапія" / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова. - Суми : Унів. кн., 2020. - 328 с.
11. Герцик АМ. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : монографія Львів : Львівський ДУФК, 2018. 388.
12. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: навч. посіб. - Львів : Новий світ-2000, 2020. - 170 с.
13. Курортологія : підручник / О. М. Кравець, А. А. Рябєв ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 167 с.

Додаткова

14. Курорти та санаторії України: науково-практичний довідник / За ред. К.Д. Бабова, В.В. Єжова, О.М. Торохтіна. – К.: Видавничий дім “Фолігрант”, 2009. – 429 с.
15. Бабов К.Д. Порядок здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів. – К.: КІМ, 2008. – 176 с.
16. Дмітрієва Г.О. Санаторно-курортне лікування хворих на гіпертонічну хворобу. – Одеса: “ІНВАЦ”, 2013. –104 с.
17. Основи курортології. Посібник для студентів та лікарів / За ред. М.В. Лободи, О.Є. Колесника. – К.: Вид. Купріянова О.О., 2003. – 512 с.

18. Лікувальна фізична культура в санаторно-курортних закладах / За ред.. Л.І. Фісенко. – К.: Вид. Купріянова О.О., 2005. – 407 с.
19. Огняник М.С. Мінеральні води України: Підручник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2000. – 220 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

https://kurort.gov.ua/wp-content/uploads/2021/10/tezy_30.09-01.10.2021.pdf

Сайт Національної туристичної організації України. URL:
http://www.ntoukraine.org/standardization_ua.html